

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державна вища професійна школа ім. кап. Вітольда Пілецького в Освенцеми (Польща)
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словацька Республіка)

**IV Міжнародна
науково-практична конференція
“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”**

6-7 квітня 2022 р.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

У66

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від 18 квітня 2022 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 6-7 квітня 2022 р.). – Мукачево: МДУ, 2022. – 272 с.

***Відповідальний за випуск:** ФЕЄР Оксана – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму, відповідальна за наукову роботу кафедри.*

***Технічний редактор:** ТОВТ Тетяна – к.е.н., доцент.*

У збірнику тез за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, здобувачів освіти, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, підприємницьких структур на актуальні проблеми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів в сучасних умовах.

Матеріали структуровані в розрізі декількох напрямів досліджень: «Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень»; «Особливості регіонального управління господарськими процесами»; «Управління економічними процесами суб'єктів господарювання»; «Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях»; «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю»; «Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі»; «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства».

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>

© Мукачівський державний університет, 2022
© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2022

Коломієць Д.В., Уманців Г.В. Ідентифікація прав на об'єкти інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів з метою оцінки	110
Крамський С.О. Інтеграція агропродовольчих хабів до глобальних ринків логістичних ланцюгів вартості	113
Кривун М.В. Стратегічні напрями підвищення економічної ефективності молокопереробних підприємств	114
Курепін В.М. Роль штучного інтелекту в управлінні персоналом та професійними ризиками на підприємствах	118
Лизанець А.Г., Бабинець А.В. Управління кадровими ризиками в організації	121
Лизанець А.Г., Ремета М.М. Прогресивні методи оцінювання персоналу	123
Лизанець А.Г., Скуба А.М., Садіков Д.А. Мотиваційні основи управління продуктивністю роботи торгового персоналу	126
Лизанець А.Г., Турок Я.М. Управління збутовими ризиками підприємства в умовах нестабільності бізнес-середовища	129
Мазуркевич О.П., Драч Я.В. Проблеми та перспективи розвитку музейного туризму	131
Мазуркевич О.П., Кирилішена Т.В. Управлінська праця: її особливості в умовах сьогодення	133
Маслиган Р.М. Сутність категорій кіберспортивний клуб та клубна система кіберспорту	137
Микуланинець С.І. Теоретичні основи управління людськими ресурсами в умовах крос-культурного середовища	138
Овод Л.В., Марківська А.А. Дослідження зовнішніх та внутрішніх факторів впливу на формування амортизаційної політики підприємства	140
Проскура В.Ф., Гурзан Н. Основні завдання та функції аналітичного забезпечення антикризового управління підприємством	142
Росола У.В., Росола О.А. Цифровізація як чинник розвитку управління підприємством	145
Туль О. Проблеми функціонування комунальних підприємств в сучасних умовах та шляхи їх вирішення	146
Хаустова К.М. Роль цифрових технологій у забезпеченні адаптивності управлінських систем	148
Хаустова К.М., Воробок А.Р. Ресурсне забезпечення підприємств в умовах турбулентності	150
Шашовець Й.П. Оцінювання схильності до ризику системи управління підприємством	153
Шуванова О.В., Бондаренко В.С. Теоретичні підходи до аналізу товарної стратегії фармацевтичної компанії	155
Юрик М. ABC/XYZ-аналіз як засіб управління асортиментом торговельного підприємства	156

Положення попе-редньої амортиза-ційної політики та стан засобів праці	<u>Позитивний вплив</u> 1. Групування основних засобів за строками корисної експлуатації, методами амортизації та метою амортизаційної політики. 2. Визначення інструментарію амортизаційної політики, використання амортизаційних відрахувань
	<u>Негативний вплив</u> 1. Застарілість засобів праці. 2. Неефективність амортизаційної політики, нецільове використання амортизаційних відрахувань. 3. Зниження прибутковості підприємства
Якість управління	<u>Позитивний вплив</u> 1. Розробка заходів, спрямованих на контроль реалізації та ефективності амортизаційної політики. 2. Зростання прибутковості підприємства
	<u>Негативний вплив</u> 1. Спонтанність управлінських рішень щодо формування амортизаційної політики

Таким чином, переважна більшість зовнішніх факторів впливу на формування амортизаційної політики є чинниками прямого впливу і об'єктивними, які залежать від різновидів політики держави в різних сферах є неконтрольованими з боку підприємства. Водночас, певна частина зовнішніх та внутрішніх – є факторами прямого впливу, суб'єктивними та контрольованими, піддаються регулюванню суб'єктом управління. Врахування наслідків цих факторів при розробці амортизаційної політики сприятиме зростанню її ефективності і, як наслідок, поліпшенню фінансового стану підприємства.

Список використаних джерел:

1. Швець Н.В. Амортизаційна політика підприємства: проблемні питання. Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2016. № 6 (230). URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/84594295.pdf>.
2. Малярова С. В. Удосконалення амортизаційної політики та оновлення основного капіталу підприємства. Причорноморські економічні студії. 2017. Вип. 13-1. С. 143–147.
3. Понедільчук Т. В., Пащенко А. М. Проблемні аспекти формування амортизаційної політики підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 17. С. 51–54.
4. Овод Л.В. Оцінка впливу факторів на механізм формування й управління амортизаційною політикою підприємства. Наука та суспільство: тези доп. учасників Міжнар. наук.-практ. конф., м. Донецьк, 15 лют. 2014 р. / Донецьк: Науково-дослідний центр «Знання», 2014. Ч. 1. С. 189–193.

УДК 658.14/.17:338.486.3:338.124.4

ПРОСКУРА В.Ф.

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту,
управління економічними процесами та туризму,

ГУРЗАН Н.

здобувач ОС «Бакалавр»
спеціальності 073 «Менеджмент»,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Розуміння сутності інформаційно-аналітичного забезпечення антикризового управління підприємством свідчить про необхідність формування основних цілей, принципів, завдань, компонентів та інструментів даної категорії з точки зору можливості

їх використання в управлінні усіма аспектами діяльності підприємства. Беручи до уваги, що планування антикризової економічної поведінки підприємства зачіпає внутрішні процеси, що відбуваються на підприємстві, своєчасне реагування на зовнішні зміни, що відбуваються на макро- та мікрорівні, орієнтування на розвиток у довгостроковій перспективі, необхідно розробити не просто систему інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності, а комплексний інструмент, що включає сукупність основних складових компонент вирішення виявлених завдань. Таким інструментом може стати інформаційно-аналітична база забезпечення антикризового управління підприємством. Під поняттям «база» пропонуємо розуміти функціональний блок або програмний комплекс, набір комплектуючих, типових конструктивних та технологічних рішень, які можуть бути використані як основа для створення певних систем, що застосовуються під час вирішення самих різноманітних завдань.

Інформаційно-аналітична база забезпечення антикризового управління підприємством. – це багаторівнева комплексна підсистема когнітивної моделі стратегічного планування антикризової економічної поведінки підприємства, що забезпечує інтеграцію всіх видів інформаційних ресурсів, їх інтерпретацію через формування антикризової економічної поведінки.

По суті інформаційно-аналітична база забезпечення антикризового управління підприємством є інтегрованою системою, яка призначена для вирішення традиційних та специфічних завдань з урахуванням організаційно-економічних особливостей кожного підприємства та є невід'ємною частиною моделі конкретного підприємства. При цьому дана система повинна бути певною мірою стандартизована для можливості використання її іншими підприємствами в рамках галузі, і, водночас, досить гнучкою, щоб враховувати специфічні особливості конкретного підприємства.

Основною метою діяльності інформаційно-аналітичної бази забезпечення антикризового управління підприємством є створення інформаційних продуктів та формування інформаційних потоків для попередження та усунення ситуацій, викликаних невизначеністю та мінливістю зовнішнього середовища, та адаптація поведінки підприємства цим змінам шляхом збору інформації, її аналізу, доведення результатів цього аналізу до менеджерів відповідного рівня з метою прийняття обґрунтованих рішень.

До результатів ефективного використання інформаційно-аналітичної бази забезпечення антикризового управління підприємством можна умовно віднести:

по-перше, тактично-оперативний ефект, що виявляється у розробці раціональної економічної поведінки, спрямованої на вирішення ситуаційних проблем, що виникають у короткостроковому періоді, моніторингу кризових явищ у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства, контролі реалізації прийнятих управлінських рішень менеджерами всіх рівнів, оцінці стану всіх об'єктів підприємства;

по-друге, стратегічний ефект, виражений у науковому обґрунтуванні стратегічних орієнтирів, завдань, планів розвитку підприємства, розробці ефективної антикризової програми, підвищенні рівня раціональності економічної поведінки підприємства;

по-третє, інформаційний ефект, що характеризує максимізацію співвідношення використовуваних для підприємства інформаційних ресурсів до витрат на їх збирання, обробку, зберігання та необхідних для цього інформаційних потоків.

Основні завдання, що стоять перед інформаційно-аналітичною базою забезпечення антикризового управління підприємством, покликані забезпечити підприємство якісною аналітичною інформацією для формування його економічною поведінкою в умовах кризи на коротко-, середньо- та довгострокову перспективу. До таких завдань слід зарахувати:

- аналіз зовнішнього середовища функціонування підприємства, здійснений на основі відповідної інформації для формування бази даних про стан у галузі;

- дослідження господарських зв'язків підприємства з контрагентами, аналіз діяльності конкурентів, з метою визначення конкурентної позиції та формування

відповідної економічної поведінки;

- моніторинг внутрішніх бізнес-процесів, метою якого є раціональний розподіл наявних та доступних ресурсів, необхідних для досягнення поставленої мети;
- виявлення конкретних проблем при формуванні та реалізації стратегічних планів антикризової економічної поведінки підприємства;
- створення інформаційних продуктів для розробки альтернативних варіантів економічної поведінки, антикризових програм тощо;
- організація інформаційних потоків, що забезпечують усі рівні когнітивної моделі аналітичного забезпечення антикризового управління підприємством, своєчасною та достатньою інформацією;
- розробка механізму інтерактивної взаємодії всіх рівнів когнітивної моделі антикризового управління підприємством через вхідну та вихідну інформацію.

Інформаційно-аналітична база забезпечення антикризового управління підприємством покликана виконувати наступні функції [1]:

1) інструментальна функція передбачає використання спеціального інструментарію та відповідної методології для збору, обробки, аналізу та систематизації певного виду інформації, а також форм передачі інформаційних продуктів кінцевим споживачам;

2) пізнавальна функція відображає якість інформаційних ресурсів та інформаційних продуктів, передбачає періодичне оновлення інформаційно-аналітичної бази або її частини;

3) комунікативна функція спрямована на розробку інформаційних продуктів та інформаційних потоків, за допомогою яких відбувається взаємодія користувачів, відображає реєстр користувачів інформаційних продуктів, а також передбачає однозначну інтерпретацію всіх інформаційних продуктів, що надходять у розпорядження осіб, які приймають управлінсько-поведінкові рішення;

4) організаційно-технологічна функція визначає чіткий порядок, правила та строки надання інформаційних продуктів посадовим особам, зазначеним у реєстрі користувачів; встановлює форму інформаційного продукту, у якій він надається користувачеві; визначає технологію використання каналів зв'язку передачі інформації;

5) інтеграційна функція сприяє виконанню переліку завдань, що стоять перед підприємством, та забезпечує процесний зв'язок як між рівнями управління, так і між рівнями самої моделі функціонування підприємства;

6) технічна функція визначає необхідне та достатнє забезпечення підприємства комп'ютерним та комунікаційним обладнанням, що забезпечує безперебійну роботу;

7) інформаційно-технологічна функція передбачає набір комп'ютерних програм та іншого програмного забезпечення, що дозволяє оперативно отримувати, обробляти, аналізувати, систематизувати та доставляти інформаційні продукти користувачам.

Таким чином інформаційно-аналітична база, по суті, є інформаційною системою підприємства та включає сукупність інформаційної бази даних, інформаційних технологій та технічних засобів, а також забезпечує ефективне функціонування когнітивної моделі стратегічного планування антикризової економічної поведінки підприємства та досягнення ним короткострокових і довгострокових цілей.

Список використаних джерел:

1. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: Навч. посіб. / В. М. Варенко. – К.: Університет «Україна», 2014. – 417 с.
2. Іванюта, С.М. Антикризове управління: навчальний посібник / С.М. Іванюта. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 288 с.
3. Карпунь, І.Н. Антикризові заходи на підприємстві: стратегія, цілі та завдання: монографія / І.Н. Карпунь. – Львів: Магнолія, 2008. – 440 с.
4. Король, В.С. Антикризовий менеджмент в умовах ринкової трансформації економіки [Електронний ресурс] / В.С. Король. – Режим доступу:

www.librar.org.ua/sections_load.php?s=business_economic_science&id=168&start=1.

5. Маховка, В.М. Процес, методи та функції антикризового управління на підприємстві // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2012. - № 1 (52). – С. 219-225.

6. Шериньова, З.Є. Антикризова програма підприємства: методичні основи розробки та організація виконання // З.Є. Шериньова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 2, Т. 1. – С. 140-144.

7. Юрик, Н.Є. Антикризова стратегія – умова стабільного розвитку підприємства / Н.Є. Юрик, Н.Б. Кирич // Сталій розвиток економіки. – 2010. – № 3. – С. 57–62.

УДК 336.741.242:336.113

РОСОЛА У.В.

Ph D, старший викладач кафедри економіки та фінансів,

РОСОЛА О.А.

здобувач ОС «Бакалавр»

спеціальності 071 «Облік та оподаткування»,

Мукачівський державний університет, м. Мукачєво, Україна

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Цифрова трансформація економіки та інших сфер життя відкриває нові можливості для створення конкурентних переваг, отримання доходу, створення вартості та загалом успішного розвитку підприємництва. Ці резерви розвитку в основному пов'язані з появою таких нових технологій, як: розширена аналітика; штучний інтелект; робототехніка; оцифровка процесів та автоматизація програмного забезпечення; хмарні обчислення, Інтернет речей, мобільні пристрої тощо. Цифрові технології дозволяють підприємствам розвивати електронний бізнес (особливо електронну комерцію) та впроваджувати нові види бізнес-практик (зокрема краудфандинг, краудсорсинг, краудбілдинг) для створення віртуальних підприємств. Інтегровані мобільні додатки, цифрова інтеграція з хмарними сервісами, прогнозна аналітика.

Однією з особливостей цифрової економіки є зміщення акценту з матеріальних ресурсів на інформаційні ресурси (інформація, дані, знання). Останні, в свою чергу, не зникають при споживанні, можуть бути неодноразово використані без прив'язки до місця, часу і суб'єкту створення, що призводить до простоти тиражування інформаційних ресурсів. Наслідком цього і виступає, що в останні роки великі і малі підприємства піддаються частішим і серйозним загрозам в цифровому середовищі, що впливає на їх економічну безпеку. З економічної точки зору подібні загрози можуть впливати на їх репутацію, фінансову складову, завдаючи шкоди їх конкурентоспроможності, підриваючи їх зусилля з інновацій і позиції на ринку. Такі загрози можуть порушити доступність, цілісність або конфіденційність інформаційних систем, на яких ґрунтується господарська діяльність [1].

Використовуючи онлайн-платформи, цифрові додатки та інші системи, економічні оператори можуть істотно змінити підхід до просування та продажу продукції покупцям, а саме обмежити особисті контакти та створити нові формати взаємодії. Це дозволить уникнути довгих ланцюжків посередників, прискорить перебіг транзакцій, знизить трансакційні витрати та зменшить час і ресурси на доставку продукції.

В умовах цифровізації економічні оператори мають можливість створити власну особливу систему взаємодії не тільки зі споживачами продукції, а й з постачальниками, державними органами та іншими зацікавленими сторонами в режимі онлайн через цифрові канали. Для цього можна використовувати соціальні мережі або створювати власні цифрові спільноти користувачів. Прикладами форматів електронних взаємодій між

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>